

Over de winkel van familie Werner.

Het zal u niet ontgaan zijn dat de speelgoedwinkel van familie Werner in de Dorpsstraat per 1 juni definitief zijn deuren heeft gesloten. Het pand bestaande uit winkel en woonhuis staat nu te koop. Bijna zeventig jaar heeft familie Werner hier allerhande producten verkocht en was de winkel een begrip in Scherpenzeel. Stonden in de vorige afleveringen van deze rubriek de kruideniers, bakkers en slaggers centraal, nu beschrijft Oud-Scherpenzeel de geschiedenis van de winkel van Werner.

De winkel midden jaren 60.

Oorspronkelijk komt familie Werner uit Varik in de Betuwe, maar in 1905 vertrekt één van de kinderen naar Ede om daar een bakkerszaak te beginnen. Hier wordt Teunis Hendrik Huibert Werner in 1911 geboren.

De winkel in 1939.

Al op jonge leeftijd helpt Henk samen met zijn broer in de zaak van zijn vader. Alle voorkomende werkzaamheden van broodbakken tot bezorgen worden hem met de paplepel ingegeven. Het is dan ook de bedoeling dat hij op den duur de zaak van zijn vader overneemt. Omdat Henk Werner last heeft van bakkerseczeem, een huidaandoening ontstaan door overgevoeligheid voor meelverbeteringsmiddelen, moet hij noodgedwongen uitzien naar ander werk. Om toch als middenstander te kunnen blijven werken gaat hij in Ede en omgeving op zoek naar een winkel. In Scherpenzeel staat de 'boerenwinkel' van familie Kroon te koop. Kroon heeft de winkel een aantal jaren daarvoor overgenomen van familie Blom. In 1939 trouwt Henk Werner en koopt het echtpaar de winkel annex woonhuis in de Dorpsstraat. Het assortiment bevat producten als ijzerwaren, gereedschap, koetouwen, melkwatten en alles voor het bereiden van (boeren)kaas zoals stremsel en zout. Ook aan de bakkers in de omgeving wordt zout geleverd. Werner mag als één van de weinigen ook Gero-artikelen (edelstalen bestek) verkopen. Blauwe emaille potten en pannen maken eveneens deel uit van het assortiment. Hiervoor wordt een speciaal kamertje ingericht waar deze artikelen worden uitgesteld. Lange tijd wordt de winkel in het telefoonboek aangeduid als *'winkel in landbouw-, huishoudelijke- en aanverwante artikelen.'* Desgewenst worden de producten met de bakfiets thuisbezorgd.

Links Mari, rechts Cobi, achter Rineke, links voor Lida en rechts voor Mathilda. 1953.

Als Werner nog maar net in Scherpenzeel is gevestigd, wordt hij tijdens de mobilisatie in 1939 opgeroepen voor militaire dienst. Hij moet zich melden bij de artillerie in Ede en wordt gestationeerd op Lambalgen. Wanneer een aantal militairen ingekwartierd moet worden bij burgers in Scherpenzeel, is Henk Werner er als de kippen bij om zich hiervoor aan te melden. Dit biedt hem de mogelijkheid thuis te overnachten! De winkel wordt in deze periode gerund door mevrouw Werner. Zij wordt hierbij geholpen door vrienden die voor haar de bestellingen in het buitengebied bezorgen. Tijdens de evacuatie in 1940 besluit mevrouw Werner ondanks alle gevaren in Scherpenzeel te blijven. In noodgevallen denkt ze op de fiets naar familie in Ede te kunnen gaan. In de oorlog heeft Werner een vergunning om producten aan het leger te verkopen. Op een enkele granaatscherf na zijn het huis en de winkel van familie Werner in de oorlog onbeschadigd gebleven.

Rineke Werner voor de schappen met de speelgoedtractoren in mei 2008.

Het echtpaar Werner krijgt vijf kinderen, waarvan er drie in de oorlogsjaren worden geboren: de dochters Cobi in 1939 en Rineke in 1943 en zoon Mari in 1940. Na de oorlog worden Mathilde in 1949 en Lida in 1950 geboren. Van jongs af aan helpen de kinderen hun ouders in de winkel. Sluitingstijden zijn er in de beginperiode nog nauwelijks. Zes dagen in de week van 's morgens vroeg tot 's avonds laat kun je bij Werner terecht, terwijl de winkel slechts enkele keren in zijn bestaan wegens vakantie gesloten is geweest. Ook tijdens het middag- en avondeten is de winkel geopend. Het eten wordt snel naar binnengewerkt en het gezinlid dat klaar is met eten helpt in de winkel zodra er een klant is. Vier van de vijf kinderen zoeken na hun schooltijd buitenshuis een werkring. Zij helpen alleen op drukke tijden nog in de winkel. Rineke blijft na haar opleiding aan de ULO in Barneveld thuis in de winkel werken. Hoewel het echtpaar Werner hoopt dat Mari de zaak overneemt, gaat zijn voorkeur uit naar ander werk. Samen met haar vader runt Rineke lange tijd de winkel. Met hem gaat ze naar beurzen en koopt ze bij de groothandel artikelen in.

T.H.H. Werner 1911 – 1995

Henk Werner is veertig jaar bestuurslid van de winkeliersvereniging Eendracht Maakt Macht geweest. Naast consumentenacties bekostigt en organiseert de EMM in die tijd de intocht van Sinterklaas en het jaarlijkse uitje voor de Scherpenzeelse bejaarden, die eerst in auto's van particulieren en later met bussen worden gereden naar diverse bestemmingen. Bij thuiskomst worden er broodjes gegeten die traditiegetrouw in de keuken van Werner zijn gesmeerd.

Voorheen staan voor de winkel enkele fraaie lindebomen waartussen vaak een lijn gespannen wordt om te verkopen artikelen ten toon te spreiden. Als de gemeente in 1969 besluit deze bomen te kappen, verzet Werner zich hiertegen met hand en tand. De bomen staan op grond die dan nog eigendom van hem is. Hij gaat in zijn protest zover dat hij zich op het moment van het rooien van de bomen met zijn stofjas aan in het al gegraven gat begeeft. Het heeft niet mogen baten, want de bomen zijn helaas verdwenen.

Het winkelassortiment is in de loop der jaren sterk veranderd. IJzerwaren, gereedschap en landbouwproducten maken plaats voor huishoudelijke artikelen en speelgoed. Bekend is ook het Goudsplateel aardewerk dat in een bepaalde periode wordt verkocht. Vooral bij bewoners van het woonwagenveld in Scherpenzeel is dit porselein zeer geliefd. Zij kopen vaak en veel van dit kostbare aardewerk in de winkel van Werner, evenals hun collega's uit andere plaatsen. Verder geeft Werner ansichtkaarten uit van ons dorp. In 1969 is het woonhuis en winkelpand drastisch verbouwd, waardoor het een modernere uitstraling heeft gekregen. De

heropening wordt door burgemeester Heij verricht, zijn eerste officiële daad als burgemeester van Scherpenzeel.

Werner verzet zich tegen het rooien van bomen. 1969.

De laatste jaren richt Rineke Werner zich vooral op de verkoop van speelgoed. Van heinde en ver komen klanten op zoek naar o.a. bijzondere speelgoedtractoren bij haar in de winkel. Op de websites van bekende fabrikanten van deze speelgoedtractoren zoals Britain, Siku en Bruder wordt de winkel van Werner genoemd. Zelf heeft Werner zelden geadverteerd. Alleen in de Sinterklaastijd wordt een speciale folder uitgegeven en huis aan huis bezorgd. Betalen in de winkel van Rineke Werner kan alleen contant, er kan niet gepind worden. Bij de komst van de euro wordt er aanvankelijk ook betaald met muntstukken van 1 en 2 eurocent, zodat de geldlade van de kassa eigenlijk te weinig vakjes heeft voor de nieuwe munten. Rineke past de oude la zelf aan door een paar tussenschotjes in de lade aan te brengen. Het typeert de manier waarop familie Werner de winkel drijft. Zonder overbodige kosten te maken, kunnen de prijzen acceptabel worden gehouden. Tot enkele jaren voor zijn overlijden, zolang zijn gezondheid het toeliet, is Henk Werner actief gebleven in de zaak. In 1995 is hij op 84-jarige leeftijd overleden. Zoon Mari is in 2002 overleden. De laatste vijftien jaar heeft Rineke de winkel non-stop zonder vakantie alleen gerund. Op woensdagmiddagen, als de winkel is gesloten, gaat zij naar de groothandel, zodat alleen de zondag als vrije dag overblijft. Vorig jaar is mevrouw Werner op 92-jarige leeftijd overleden, zodat Rineke alleen is achtergebleven in een voor haar te groot huis. Zij heeft besloten om de winkel te sluiten en uit te zien naar andere woonruimte in Scherpenzeel.

Op zaterdag 31 mei 2008 hebben Rineke, haar zusters en zwagers de laatste klanten in de familiewinkel geholpen, waarmee definitief een eind is gekomen aan deze karakteristieke dorpswinkel in Scherpenzeel.

De speelgoedwinkel in 2008.

Kijkt u ook eens op de website van onze vereniging www.oudscherpenzeel.nl waar nog veel meer informatie over de geschiedenis van ons dorp is te vinden.